

**III.Milletler Arası Türk Halk Edebiyatı ve Folkloru Kongresi
Bildirileri, T.C. Kültür Bakanlığı, Ankara 1996, (VI)+331.**

Selçuk Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak 12 Ocak 1989 tarihinde kurulan S.Ü. Türk Halk Kültürü Uygulama ve Araştırma Merkezi, ilki 8-9 Ekim 1986 tarihlerinde Sağlık, Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığınca düzenlenen millî ve milletler arası toplantılarını 1995 yılına kadar devam ettirmiştir. Bugüne kadar altısı millî (1986, 1987, 1989, 1990, 1991, 1993) ve üçü milletler arası (1988, 1992, 1995) toplantı düzenlenmiştir. Ayrıca, 5-7 Mart 1990 tarihleri arasında Konya'da Kültür Bakanlığı'nın maddî destekleriyle Türk Halk Mimarîsi Sempozyumu gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılardan ilk milletlerarası olanının bildirileri Merkez (1990), halk mimarîsi ile ilgili olanının bildirileri ise Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Başkanlığı (1991) tarafından yayımlanmıştır.

Anılan Merkezin düzenlediği son Kongre, 9-11 Ekim 1995 tarihleri arasında Konya'da toplanmıştır. Birkaç yıldan beri her yıl üç ana konunun etrafında sunulan bildirilerin o yılki konuları şunlardı:

1. Masalın yapı özellikleri,
2. Düğünlerde Gelin-Güvey Motifi,
3. Halk Hekimliği-Şifalı Bitkiler.

70 kadar bilim adamı ve araştırmacı davet edilmiş, bunlardan 47'si katılacağını bildirerek büyük çoğunluğu sunacakları bildirilerin asıllarını Merkez Başkanlığına göndermişlerdir. Ancak, bazı kongre üyeleri bildirilerini gözden geçireceklerini, ekleme yapacaklarını söyleyerek geri almışlardı. Sonuçta, bildiri eklerinin de gönderilip basıma hazır hâle getirilen 37 konuşma metni, Kongreyi maddî yönden destekleyerek bildirileri kitap hâline getirecek olan Kültür Bakanlığının ilgili birimine teslim edilmiştir.

Bildirilerin yer aldığı kitabın 1996'da basım kararı alınmış ve bilim dünyasının hizmetine sunulmuştur. Ancak bu kitapta, düzenlemede emeği geçenlerle ilgili bir satırcık dahi olsa açıklama yoktur. Oysa eseri, her biri ayrı tekniklerle daktilo edilen bildiri metinlerinden yola çıkarak kitap bütünlüğüne getiren bizdik.

En azından, Başkan olarak bizim yaptığımız konuşma da alınabilirdi. Bakanlık ilgililerinden bu konu üzerinde hassasiyetle durmalarını rica ediyoruz.

Her şeye rağmen, 1992 bildirimlerinin dizildiği hâlde basılamamasının yanında bu bildirimlerin basılması bir kazançtır.

Bildiri kitabının baş tarafına eklenen kongre programına göre toplantı; açılış, açılış oturumu, her konuya ayrılmış ikişerden altı oturum ve kapanış düzenlemesine göre gerçekleştirilmiştir. Programda, 12'si masal, 16'sı düğün ve 15'i de halk hekimliğiyle ilgili, ayrıca ikisi de bu konuların dışında olmak üzere toplam 45 bilim adamı ve araştırmacının bildiri sunacağı belirtilmektedir; ancak kitapta 36 bildiri metnine yer verilmiştir. Bunları şöyle gösterebiliriz:

1. Genel Müdür Yahya Aksoy'un kongrenin ana konularının dışında kalan bir konuda sunduğu bildirisi,
2. Masalın Yapı Özellikleri konusunda sunulan altı bildiri,
3. Düğünlerde Gelin-Güvey Motifi konusunda sunulan 18 bildiri,
4. Halk Hekimliği-Şifalı Bitkiler konularında sunulan 11 bildiri.

İkinci seksiyondaki bildiri sayısının programdakinden fazla olması, bazı kongre üyelerinin bildirimleri hazır olduğu hâlde toplantıya katılamayacaklarını bildirmeleri ve bildiri metinlerinin kitaba alınmasından kaynaklanmaktadır.

Bu toplantının bir özelliği de, kitapta herhangi bir bilgi verilmeksizin sadece "Açılış Programı"nda anılan bir şükran onurluğu (plâket) sunulması idi. Elli yıldan beri (1945-1995) Konya halk bilimine hizmet eden Dr. Mehmet Önder'e, bizim hatırlatma ve teklifimiz üzerine, Selçuk Üniversitesinin bir şükran onurluğu o günün rektörü tarafından verilmiştir.

Bildirimlerin 11 tanesi belli bir coğrafyaya bağlanmadan, daha doğrusu genel mahiyette olmak üzere hazırlanmıştır. Öbürlerinin dağılımını üç başlık altında toplamak mümkündür.

1. Anadolu Türkleriyle ilgili olan bildirimler: 15 adet
2. Anadolu dışında yaşayan Türklerle ilgili olan bildirimler: 6 adet
3. Geniş bir coğrafyaya bağlı olan bildirimler: 5 adet.

Bu bildirimlerin kısaca tanıtımını yaparken ikinci ve üçüncü sırada yer alan 11 bildiriye biraz daha ağırlıklı olarak tanıtım istiyoruz. Bildirimler kitaptaki say-

falarına göre ele alınacaktır.

a. Genel Konular

1. Yahya Aksoy, “İpek Yolu Halk Kùltürleri Araştırmaları”, 13-21.

Dönemin Halk Kùltürlerini Araştırma ve Geliřtirme Genel Müdürü olan sayın Aksoy, müdürlüğü döneminde, İpek Yolu ile ilgili olarak yapılan çalışmaları tanıttığı bu konuşmasında, ayrıca elde edilenlerle ilgili olarak beş de tablo vermiştir. Sovyetler Birlięi'nin dağılmasından sonra bağımsızlıklarına kavuşan Azerbaycan, Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Kazakistan'da Eylül-Ekim 1992 tarihlerinde yapılan araştırmaların tablo üzerinde görülen sonuçları; band, video, fotoğraf ve slayt olarak sayılandırılarak verilmiştir. Bunların dışında, bir ekibin girmesine izin verilmediğinden bahisle, Çin Halk Cumhuriyeti'nin, bizlerce Doęu Türkistan diye adlandırılan Sincan Özerk Bölgesi'ne yapılan iki kişilik bir gezide yer alan sayın Aksoy'un derlemeleri ile Tataristan'la ilgili malzemeler de bu listelere eklenmiştir. Çok değişik konularda elde edilen bu malzemeler her hâlde bilim dünyamızın faydalanmasına sunulduğu zaman bazı şüpheler ve tereddütlerimizi de gidermiş olacağız.

b. Masalın Yapı Özellikleri

2. Yrd.Doç.Dr. (şimdi Doç.) Ali Duymaz, “Bir Hayvan Masalının Motif Yapısı”, 25-34.

Adnan Menderes Üniversitesi öğretim üyesi sayın Duymaz, Türk masal tipleri katalogunda (Typen Türkischer Volksmärchen) bulunmayan, milletler arası tip katalogunda (The Types of the Folktale) ise [varyantı olmamakla birlikte] benzeri olan bir masalın bulunduğundan söz ederek ünlü “Geveze Kaplumbaęa” masalını incelemiştir. Benzeri olan masalın 225 numara ile gösterildiğine işaret eden sayın Duymaz, bizim bir bildirimizde gösterdiğimiz yola uyararak, milletler arası katalogda bulunmayan bu masala 225 B veya 225 I gibi bir numara verebileceğimizi ifade etmektedir. Bu masal, *Pançatantra*, *Kelile ve Dimne*, *Pend-nâme* gibi klâsik masal kaynaklarından başka, Uygur ve Kazak masalları arasında da yer almakla beraber Anadolu'da yakın zamana kadar tespit edilemediğini bildirerek Doç.Dr. Ali Berat Alptekin'in bir yazısına atıfta bulunulur. Ancak orada bir masal tipi yoktur.

3. Prof. Dr. Samir Kâzımoğlu, “Azerbaycan Masallarında “Desant Cümle” Anlayışı”, 35-38.

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi öğretim üyesi sayın Kâzımoğlu, sözlük anlamı “hava çıkarması” olan, Azerbaycan Türkçesinde ise “Desant tökmek”, “Gökten asker tökmek” şekil ve anlamlarında kullanılan bu terimin, halk edebiyatında kullanılan bir tür cümlelere verilen ad olduğunu ifade etmektedir. Ona göre bu cümleler esere sonradan konulmuştur ve onun kuruluşuna ve kompozisyonuna zarar vermezler. Sayın Kâzımoğlu, deyim bu anlamda kullanıldığını daha önce hiç görmediğini söylemektedir. Bildirinin konusu olan “Desant Cümle”, bizim “Formel” adıyla verdiğimiz kalıp cümlelerden pek de farklı değildir. İşte bir iki örnek: “Biri var idi, biri yok idi, bir padişah var idi”, “Kırk gün kırk gece toy oldu...” vb.

4. Yrd.Doç.Dr. Mehmet Özçelik, “Afyonkarahisar Masallarının Formel Yapısı”, 39-57.

Süleyman Demirel Üniversitesi öğretim üyesi sayın Özçelik, bir önceki maddede sayın Prof.Kâzımoğlu’nun ele aldığı konuyu Afyonkarahisar masallarına uygulamış ve bizim 1971’de ortaya koyduğumuz sınıflamaya uygun olarak örneklendirmiştir.

5. Doç.Dr. Ali Osman Öztürk, “Johannes Schilfberger’in Naklettiği Bir “olayın” Masal-Efsane İlişkisi Açısından Değerlendirilmesi”, 58-63.

Selçuk Üniversitesi öğretim üyesi sayın Öztürk, bildiri adında anılan Alman eserin, *Türkler ve Tatarlar Arasında* (1995) adlı eserindeki “Atmaca Kalesi” ile ilgili tespitlerini vermektedir.

6. Yrd.Doç.Dr. Esmâ Şimşek, “Yukarıçukurova Masallarının Yapı Özellikleri”, 65-72.

Fırat Üniversitesi öğretim üyesi sayın Şimşek, Yukarıçukurova’da derlediği 70 masalı tip ve formel yapıları açısından incelemiştir.

7. Doç.Dr. Hicran Yusufoglu, “Kúnos’ta Türk Masal Dünyası Halkı”, 73-77.

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi öğretim üyesi sayın Yusufoglu, ünlü Macar Türkoloğu Ignác Kúnos’un değişik Türk coğrafyalarında derlediği masalların

insan kadrosunu belirli bir plâna göre değerlendirmiştir.

c. Düğünlerde Gelin-Güvey Motifi

8. Yrd.Doç.Dr. İbrahim Altunel, “Gevrekli (Seydişehir-Konya) Kasabası Düğünlerinde Gelin ve Güvey Motifi Üzerine Bazı Tespitler”, 80-85.

Selçuk Üniversitesi öğretim üyesi sayın Altunel, kendi kasabasının düğün geleneklerinden bir bölümünü çeşitli başlıklar altında ele alıp incelemiştir. Bazı başlıkları şöyle gösterebiliriz: Bekâret ve gayret kemerinin bağlanması, kapı tutma - gelin kurtarma, “indirmelik”, saçı saçmak, yüz aklığı, kız aklığı, vb.

9. Yrd.Doç.Dr. Erman Artun, “Köy Seyirlik Oyunlarındaki Düğünlerde Gelin-Güvey Motifindeki Eski Kültür İzleri”, 86-93.

Çukurova Üniversitesi öğretim üyesi sayın Artun, gelin-güvey motifli köy seyirlik oyunlarının eskiliği ve Türk kültürünü saklayıcılıkları üzerinde durmuştur.

10. Yard. Doç.Dr. (şimdi Doç.) Mustafa Cemiloğlu, “Mutlu Sonla Biten Halk Hikâyelerindeki Gelin Tasvirleri”, 94-103.

Uludağ Üniversitesi öğretim üyesi sayın Cemiloğlu, sonları kavuşma ile biten Türk dünyası halk hikâyelerinden bazılarında yola çıkmış, örnekler vererek sonuçlara ulaşmaya çalışmıştır. Halk hikâyelerinde son mutlu olunca anlatıcılar da duygularını özel şiirlerle dile getirirler. Azerbaycan’da “duvakgapma”, Anadolu’da “duvagâh” ve “toyluk” diye adlandırılan bu şiirleri değişik yapılar içinde görebilmekteyiz. Dağıstan’dan Âşık Soltan’ın tasnif ettiği “Soltan ile Gendab” hikâyesinde nesir hâlinde iken Âşık Veli’nin “Abbas ile Gülgez” ve Şair Necef’in “Necef ile Perizad” hikâyelerinde şiir şeklindedir. Benzer durumlar *Boz Oğlan Destanı* ile *Manas Destanı*’nda da görülmektedir.

11. Yrd.Doç.Dr. (şimdi Doç.) Ali Çelik, “Trabzon, Bakû, Merv, Kızıl-Orda, Jambıl, Gagauz Düğünlerinde Gelin-Güvey Motifi”, 104-117.

Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyesi sayın Çelik, Azerbaycan’ın Bakü, Kazakistan’ın Kızıl-Orda ve Jambıl ve Türkmenistan’ın Merv şehirlerinden gelen meslekdaşları ve öğrencilerinden yaptığı derlemelere, Gagavuz Türkleriyle ilgili bir yazılı kaynağı ve kendi tespitlerini ekleyerek konuyu geniş bir coğrafyada ele almıştır. Beş ayrı Türk coğrafyasından alınan

ana başlıklar karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Kız isteme/söz veya küçük nişan, nişan, düğün, gerdek, düğün sonrası yedileme-üç günlük başlıkları altında gelenekler ayrı ayrı verilip sonucunda ortak noktalara ulaşılmaya çalışılmıştır.

12. Dr.Behçet Dede, “Artvin Yöresi Düğünlerinde Gelin-Güvey Motifi”, 118-125.

Uludağ Üniversitesi öğretim görevlisi sayın Dede (şimdi emekli), çeşitli yazılı ve sözlü kaynaklardan faydalanarak doğup büyüdüğü yörenin geleneklerini değerlendirmiştir.

13. Okt.Pervin Ergun, “Aydın’ın Kuyucak İlçesi Düğünlerinde Maytapçılık Geleneği”, 128-132.

Selçuk Üniversitesi okutmanı sayın Ergun, doğup büyüdüğü Kuyucak ilçesinin düğün geleneklerinden biri olan, düğünlerde gelinin hareketlerine ve fiziğine bakılarak ad takılmasını veya “yakım” yakılmasını konu olan maytapçılık geleneğini incelemiştir.

14. Dr.Yaşar Kalafat, “Halk İnançlarımızda “Göge Kaldırma” Dinî Pratiği”, 133-139.

Araştırmacı yazar sayın Kalafat, hayatın geçiş dönemlerinde, özellikle evlilikte insanların göge kaldırılarak kutsanmış olacakları üzerinde durmuştur.

15. Ruhi Kara, “Erzincan Düğünlerinde Gelin Güvey Motifi/Kına Gecesi ve Gelin Başı Bağlama Töreni”, 140-147.

Erzincan Kültür Müdürü sayın Kara (şimdi Atatürk Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesinde Yrd.Doç.Dr.), doğum yerinin geleneklerinden birini, birkaç başlık altında ele almıştır. Erkeklerde kına gecesi, bayanlarda kına gecesi ve baş bağlama,zülûf kesme töreni anlatılmıştır.

16. Yrd.Doç.Dr. Doğan Kaya, “Düğünlerimizle İlgili Terimler ve Bunların Fonksiyonel Özellikleri”, 148-157.

Cumhuriyet Üniversitesi öğretim üyesi sayın Kaya; kız isteme, söz kesimi-şerbet, nişan, düğün, düğün sonrası, düğünle ilgili diğer sözler başlıkları altında düğünün değişik safhalarıyla ilgili konuları tek tek ele almıştır.

17. Dorit Klebe-Wontroba, “Drum Playing Techniques of the Delbekçi

Kadınlar (Female Wedding Singers) in Southwestern Turkey/Güneybatı Türkiye’de Delbekçi Kadınların (Düğünlerdeki Kadın Oyuncular) Def Çalma Teknikleri”, 158-169, 170-175.

Alman halk bilimi araştırmacısı sayın Klebe-Wontroba’nın bildirisinin metni iki dilde yer almaktadır. Bildiriyle ilgili nota ve çizimler İngilizce metinle birlikte verilmiştir. Düğünlerde def çalan, türkü okuyan kadınların teknik özelliklerinin anlatılması bildirinin esasını teşkil etmektedir.

18. Dr. (şimdi Yrd.Doç.) “Hasan Köksal, “Türk Düğünlerinde “Saçı” Geleneği, Buna Bağlı Ritler-Pratikler”, 176-185.

Ege Üniversitesi öğretim üyesi sayın Köksal, bildirisinde Türk tarihinden seçtiği örneklere günümüz Türk topluluklarından aldığı örnekleri eklemiştir. Anadolu’nun çeşitli yörelerinin ele alındığı karşılaştırmalarda ayrıca Kerkük, Türkmenistan, Makedonya, Dobruca, Nogay Ülkesi gibi Türk topluluklarının “saçı” geleneklerine de yer verilmiştir.

19. Prof.Dr. Taciser Onuk, “Güney Anadolu (Çukurova-Kenzin) Yayla Düğünlerindeki Kına Gecesi Geleneği”, 186-190.

Gazi Üniversitesi öğretim üyesi sayın Onuk, kına gecesini kısaca anlattıktan sonra gecede karşılıklı olarak söylenen “Baş övme” manilerinden örnekler vermiştir.

20. Dr.Mehmet Önder, “Selçuklularda “Gelin Başı” Süslemeleri”, 191-193.

Eski kültür müsteşarı, araştırmacı ve yazar sayın Önder, değişik kaynaklardan elde ettiği bilgilerle, Selçuklular döneminde gelin başının nasıl süslendiğini, bunun çok önemli olduğunu belirtmektedir.

21. Meltem Santur, “İç Anadolu Bölgesinde Gelinin Kız Evinden Oğlan Evine Getirilmesi Sırasında Uygulanan Gelenekler”, 194-207.

Kültür Bakanlığı folklor araştırmacısı sayın Santur, gelinin kız evinden çıkarılışından oğlan evine girişine kadar yapılan işlemleri değerlendirmiştir.

22. Yrd.Doç.Dr. Mualla Sezgin, “Konya Argıthamı Kasabası Geleneksel Kadın Kıyafeti”, 208-211.

Selçuk Üniversitesi öğretim üyesi sayın Sezgin, Argıthamı kasabasındaki gelin kıyafetini çizimleriyle birlikte vermiştir.

23. Nail Tan, “Gelin ve Güveye Düğün Öncesi Akraba ve Dostları Tarafından Verilen Nasihatlar (Öğütler)”, 212-219.

Kültür Bakanlığı uzmanı sayın Tan, geline ve güveye verilen nasihatleri belirli bir düzen içinde örnekleriyle birlikte sunmuştur.

24. Prof.Dr. Muzaffer Tufan, “Vardarbaşı Türk Düğünleri”, 220-226.

İstanbul Üniversitesi öğretim üyelerinden sayın Tufan, Makedonya Cumhuriyetinin batısında yer alan Vardarbaşı'nın Türk düğünlerini ele almaktadır. Bölgede gelin ve güvey ile ilgili olarak yapılan benzetmelerle bazı manzum örnekler de bu arada verilmiştir. 523 yıllık (1389-1912) Türk hâkimiyetinin izlerinin hâlâ canlı bir şekilde yaşadığı görülmektedir.

25. Nevzat Türkten, “Kayseri Düğünlerinde Gelin ve Güveyin Seçimlerinde Uygulanan Dikkat Çekici Usuller”, 227-233.

Avukat ve *Erciyes* dergisi sahibi sayın Türkten, kız seçimine akrabalardan başlanıldığını, kızın ve güveyin kendileri ve aileleri hakkında araştırma yapılmasını ve bu konuda tutulan yolları anlatmaktadır.

ç. Halk Hekimliği - Şifalı Bitkiler

26. Dr. Eren Akçiçek, “Anadolu’da “Kuşburnu”nun Tıbbî ve Folklorik Özellikleri”, 237-246.

Ege Üniversitesi öğretim üyesi sayın Akçiçek, son yıllarda meyve suyu, marmelâdı, reçeli, pestili, pekmezi ve çayı ile dikkati çeken bu bitkiyi bileşimi, kullanılışı, tıbbî özellikleri, inançları, hekimlikte kullanılması, türkü, mani ve bilmeceelerde yer alması konularında değerlendirmiştir.

27. Okt. Aydın Ayhan, “Balıkesir Halk Hekimliğinde Sağaltma Ocakları ve Usulleri”, 247-263.

Balıkesir Üniversitesi okutmanı sayın Ayhan, Balıkesir ilimizde tespit ettiği 22 sağaltma şeklini ve iki ilâcı ele aldığı yazısında bunların her biri hakkında ayrı ayrı bilgi vermektedir. Ayrıca bunlarla ilgili kaynaklardaki metinlerin kopyaları da yer almaktadır.

28. Prof.Dr. Ali Haydar Bayat, “Geçmişten Günümüze Türk Halk Hekimliğinde Şeker Hastalığı”, 264-272.

Ege Üniversitesi öğretim üyesi sayın Bayat, hastalığın tarihçesini, Türk-İslâm tababetindeki yerini ve Anadolu’da tedavi şekillerini verdikten sonra bitkisel ilâçları anlatmaktadır.

29. Yrd.Doç.Dr. Danuta Chmielowska, “Polonya Tatarlarının Kullandığı Şifalı Bitkiler”, 272-274.

Varşova Üniversitesi öğretim üyesi (şimdi Polonya’nın İstanbul konsolosu) sayın Chmielowska, Polonya Tatarlarının faydalandığı bitkileri, özellikle adaçayı, ahududu, ardıç ağacı ve aslan dişini ele almıştır.

30. Prof.Dr. Bayhan Çubukçu, “Geleneksel ve Modern Tıpta Kullanılan “Mahmude”nin Konya Folklorundaki Yeri”, 275-277.

İstanbul Üniversitesi öğretim üyesi sayın Çubukçu, Türkiye’de 33 çeşidi tespit edilen, eskiye göre kullanımı daha azalan mahmudenin ticarî hayattaki önemi, Konya’daki üretimi ve folklorundaki yerini ele almıştır.

31. Prof.Dr. Ayşegül Erdemir-Demirhan, “Anason (Fructus Anisi Vurgaris)’un Türk Tıp Tarihî Bakımından Önemi ve Geleneksel Halk Tedavilerimizdeki Yeri”, 278-286.

Uludağ Üniversitesi öğretim üyesi sayın Erdemir-Demirhan, anasonun Türk tıp tarihi bakımından önemini ve geleneksel halk tedavilerindeki yerini incelemiştir. Ayrıca kaynaklardan seçilen metinlerin de kopyaları verilmiştir.

32. Harid Fedai, “Kıbrıs’ta Halk Hekimliği Üzerine Bazı Tespitler”, 287-294.

Lefke Üniversitesi (KKTC) Araştırma Merkezi görevlisi sayın Fedai, halk sağlığı ile ilgili tespitlerini verirken çeşitli kişi ve kaynaklara da eğilmiştir. Dr. Hafız Cemal’in çeşitli yayınları ve her birinin içindekileri de bir liste hâlinde sunulmuştur.

33. Prof.Dr. Marife Hacıyeva, “Azerbaycan Halk Tababetinde Kullanılan Şifalı Bitkiler ve Bunun Halk Edebiyatındaki Akisleri”, 295-302.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi öğretim üyesi sayın Hacıyeva, Azerbaycan’da yetişen bitkilerden gicitkan (ısırgan), üzerlik, bönevşe (menekşe), tut (dut), gızıl gül (kırmızı gül), yarpız, turp, sarımsak ve nar hakkında tanıtıcı bilgi verdikten sonra her birinin uygulanacağı hastalıklarla ilâç tariflerine geçilmiştir. Bu arada

bir bitkiyle ilgili olarak da bir manî metni yer almaktadır.

34. Dr. İrfan Ünver Nasrattınoğlu, “Azerbaycan Halk Tababetinde Hayvanlardan Yararlanma”, 303-310.

Folklor Araştırmaları Kurumu Başkanı sayın Nasrattınoğlu, 1992’de Bakü’de yayımlanan Nesib Göyüşov’un *Halk Tababeti Hazinesinden* adlı eserinden faydalanarak hazırladığı bildirisinde; ev hayvanları ve kuşlar, çöl hayvanları, kuşlar ve haşerat, hayvanların çeşitli yerleri gibi başlıklar altında 47 hayvanla ilgili araştırmalarda bulunmuştur.

35. Alpaslan Santur, “Anadolu Halk Hekimliğinde Böbrek ve Mide Hastalıklarının Tedavisinde Kullanılan Bitkilerin Üzerine Bir Atlas Denemesi”, 311-325.

Kültür Bakanlığı folklor araştırmacısı sayın Santur, anılan hastalıklarla ilgili olarak kullanılan bitkilerin listesini, kullanılış şekillerini verdikten sonra bunları iki harita üzerinde göstermiştir. Bildirinin son sekiz sayfası zengin bir bibliyografyaya ayrılmıştır.

36. Müjgân Üçer, “Halk Hekimliği ve Halk Mutfağında Livik”, 326-331.

Eczacı sayın Üçer, bahar aylarında kendiliğinden yetişen *livik* bitkisinin Sivas ve Tokat illerinde halk hekimliğinde kullandığı yerleri anlattıktan sonra mutfakta değerlendirilmesini vermektedir.

Bu bildiriler kitabı, ne yazık ki tarafımızdan gözden geçirilmediği için, bazı eksik ve yanlışlarla sunulmuştur. Basit birkaç örneği vermek istiyorum. Dorit Klebe-Wontroba’nın bildirisinin İngilizcesi ‘İçindekiler’de yoktur; ayrıca, soyadı da program dışında her yerde eksik yazılmıştır (158, 170). Nevzat Türkten’in soyadı (4) yanlış yazılmıştır. Aydın Ayhan’ın Kurumu, bir önceki araştırmacınıninkiyle aynı olarak verilmiştir (247). Bazı araştırmacıların Kurumları yazılmamıştır (58, 65, 158, vb.) Bu tür teknik kusurları, kongrenin düzenleyicisi olarak elbette üstlenmek istemeyiz.

Kongre bildirilerinin Türk halk bilimi hayatına faydalı olmasını diliyorum.

PROF. DR. SAİM SAKAOĞLU